

REGULAMENTUL cu privire la organizarea și efectuarea expertizei în sfera științei și inovării

I. DISPOZIȚII GENERALE

1. Regulamentul cu privire la organizarea și efectuarea expertizei în sfera științei și inovării este elaborat în baza prevederilor articolelor 10, 11, 59 și 60, 61, 73 lit. p), 86 lit. g) ale Codului cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova nr. 259-XV din 15 iulie 2004 și ale Hotărârii Guvernului nr. 222 din 28 aprilie 1993 „Cu privire la retribuirea muncii specialiștilor încadrați în procesul de atestare a cadrelor științifice și didactice, a membrilor Comisiei Medicamentului, a membrilor consiliilor metodologice consultative pentru evidența contabilă în economia națională și instituțiile bugetare și a altor comisii de experți”.

2. Regulamentul stabilește principiile de bază, modul de organizare și efectuare a expertizei activităților în sfera științei și inovării: concepții de programe de stat, de inovare și transfer tehnologic și propunerilor de proiecte din cadrul acestora, precum și propuneri de proiecte de cercetări științifice fundamentale, de cercetări științifice aplicative, independente, de organizare a manifestărilor științifice, lucrări de valoare și dosare privind acordarea Premiilor AȘM.

3. Expertiza este organizată și realizată de către Consiliul Consultativ de Expertiză al Academiei de Științe a Moldovei (în continuare – Consiliul de Expertiză).

4. Expertiza se realizează de către experții independenți pe domenii ale științei.

II. SCOPUL ȘI SARCINILE ORGANIZĂRII ȘI EFECTUĂRII EXPERTIZEI

5. Expertiza reprezintă un sistem de acțiuni având ca scop analiza și evaluarea activităților în sfera științei și inovării, executorilor și a rezultatelor cercetării științifice, formularea concluziilor argumentate științific despre raționalitatea și oportunitatea efectuării acestor lucrări din contul mijloacelor bugetului de stat și din alte surse de finanțare.

6. Sarcinile principale ale expertizei constau în:

1) stabilirea:

- a) actualității problemei prezentate, necesității stringente a societății și economiei naționale;
- b) noutății investigațiilor propuse;
- c) existenței condițiilor necesare pentru realizarea activităților preconizate, justificării teoretice și oportunității practice ale acestora.

2) evaluarea:

- a) semnificației științifice, impactului economic și social al activităților expertizate;
- b) probabilității efectelor negative în rezultatul realizării activităților propuse și eventual al compensării acestora.

3) verificarea necesității resurselor materiale și financiare solicitate.

4) pregătirea și prezentarea concluziilor expertizei.

III. PRINCIPIILE ȘI CRITERIILE DE BAZĂ ALE EXPERTIZEI

7. Expertiza se bazează pe următoarele principii:

- a) competența profesională în domeniul științific de profil, obiectivitatea și lipsa conflictului de interese a experților;
- b) responsabilitatea pentru analiza completă și autentică, justificarea recomandărilor expertizei;
- c) transparența rezultatelor expertizei în condițiile respectării confidențialității și dreptului de proprietate intelectuală;
- d) respectarea dreptului de autor;
- e) respectarea actelor normative naționale și internaționale în domeniul expertizei;
- f) deontologia profesională.

8. Criteriile de bază ale expertizei sunt:

- a) corespunderea obiectivelor conform direcțiilor strategice ale sferei științei și inovării din RM;
- b) nivelul științific înalt și competitivitatea rezultatelor investigațiilor;
- c) aplicabilitatea, gradul de valorificare și popularizare a rezultatelor;
- d) competența profesională a autorilor și executorilor;
- e) nivelul asigurării tehnico materiale al organizației executor;
- f) eficiența economică a rezultatelor (beneficiul economico-social, rentabilitatea); g) posibilitatea extinderii în cadrul unor programe europene și internaționale de granturi;
- h) recunoașterea internațională a rezultatelor obținute.

IV. MODUL DE ORGANIZARE A EXPERTIZEI

9. Activitățile în sfera științei și inovării ce au întrunit condițiile concursului sunt prezentate Consiliului de Expertiză.

- a) Hotărârea Biroului Secțiilor de Științe ale AȘM;
- b) Scrisoarea de însoțire.

10. Expertiza concepțiilor de programe, propuneri de proiecte de inovare și transfer tehnologic se efectuează în baza propunerilor prezentate de către Agenția pentru Inovare și Transfer Tehnologic (cu scrisoare de însoțire).

11. Expertiza proiectelor bilaterale se efectuează în baza propunerilor prezentate de către Centrul Proiecte Internaționale al AȘM, în conformitate cu Regulamentul cu privire la organizarea și desfășurarea concursurilor de proiecte bilaterale.

12. Prezentarea și efectuarea expertizei dosarelor pentru Premiile AȘM, „Savantul anului” și „Ținărul savant” se efectuează în conformitate cu prevederile Regulamentelor respective.

13. Expertiza lucrărilor de valoare se efectuează în baza propunerilor prezentate de către Organizațiile din sfera științei și inovării, însoțite de următoarele documente:

- a) Extras din procesul verbal al consiliului științific al Organizațiile din sfera științei și inovării;
- b) Hotărârea Biroului Secțiilor de Științe ale AȘM;
- c) Scrisoarea de însoțire.

14. Consiliul de Expertiză organizează, coordonează, monitorizează și duce evidența rezultatelor expertizei.

15. Efectuarea expertizei se finanțează de la bugetul de stat.

V. SELECTAREA EXPERTILOR INDEPENDENȚI

16. În funcție de experți sunt promovați:

a) membrii titulari și membrii corespondenți ai AȘM (cu excepția membrilor Consiliului Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică (în continuare CSȘDT));

b) cadrele științifico-didactice sau științifice cu grad științific selectate prin concurs și recomandate Secțiilor de Științe ale AȘM de către laboratoarele științifice, catedrele de specialitate, centrele științifice, consiliile științifice ale institutelor, facultăților sau de către senatele universităților;

c) cadrele științifico-didactice sau științifice care se înscriu independent pe pagina web Expert on-line, inclusiv și cercetători de peste hotare;

d) specialiști de înaltă calificare din ramura corespunzătoare de producție, din mediul de afaceri ș.a.

17. Lista nominală a experților independenți pe direcții strategice se formează prin hotărârea CSȘDT în baza propunerilor Secțiilor de Științe ale AȘM.

18. Consiliul de Expertiză completează și actualizează periodic lista experților independenți în baza propunerilor Organizațiilor din sfera științei și inovării.

19. Pentru efectuarea expertizei, Consiliul de Expertiză selectează experții independenți din rîndul specialiștilor incluși în lista aprobată de către CSȘDT care: au lucrări științifice, sînt recunoscuți prin rezultate științifice pe plan național și internațional în domeniul de referință.

20. Pentru efectuarea expertizei independente Consiliul de Expertiză apelează la serviciile specialiștilor din domeniul economico-financiar și la cercetători de peste hotare, care se evidențiază prin competență, independență și imparțialitate.

21. CSȘDT încheie cu fiecare expert în parte contract de prestare a serviciilor de cercetări științifice.

22. Experții sînt remunerați în baza contractului de prestare a serviciilor de cercetări științifice din mijloacele prevăzute în acest scop, conform legislației în vigoare.

23. Experții independenți, care au tangență cu activitățile propuse sau/și devin dependenți (administrativ sau financiar) de persoanele sau organizațiile care sînt nemijlocit interesate în rezultatele expertizei, sînt obligați să declare în scris Consiliului de Expertiză despre conflictul de interese și să refuze expertizarea acestora.

24. Expertul poartă răspundere pentru divulgarea informației.

VI. EFECTUAREA EXPERTIZEI

25. Expertiza este efectuată simultan de către doi experți independenți, cu excepția proiectelor bilaterale – 1 expert.

26. Experții au dreptul:

a) să-și formuleze liber concluziile;

b) să solicite informații autentice și materiale informaționale suplimentare corespunzător (prin intermediul Consiliului de Expertiză).

c) să înainteze propuneri privind perfecționarea criteriilor de expertiză.

27. Experții independenți sunt responsabili de corectitudinea expertizei, în conformitate cu legislația în vigoare, și sunt obligați:

a) să dea dovadă de obiectivitate și conștiinciozitate;

b) să opereze cu cele mai bune argumente științifice și tehnologice și cele mai noi cunoștințe din domeniul specific de activitate;

c) să nu informeze persoanele interesate și nici alte persoane despre procesul de expertiză și rezultatul ei;

d) să evite crearea conflictelor de interese sau concurenței neloiale;

e) să respecte confidențialitatea și dreptul de proprietate intelectuală;

f) să respecte deontologia cercetătorului științific;

g) să nu denatureze datele experimentale și rezultatele investigațiilor;

h) să prezinte concluziile expertizei solicitate în termenul stabilit.

28. Experții evaluează și completează fișa de evaluare reeșind din criteriile și regulile de acordare a punctajului stabilite în fișa de evaluare.

29. Concluzia finală a expertului trebuie să fie expusă în scris (minimum 10 fraze), să fie evidențiate avantajele și dezavantajele activității, precum și motivele recomandării sau respingerii acesteia, argumentate științific.

30. Expertul independent poate evalua nu mai mult de 3 propuneri din cadrul unuia și aceluiași concurs anunțat de către CSȘDT, Agenția pentru Inovare și Transfer Tehnologic și Centrul Proiecte Internaționale.

31. Materialele supuse expertizei și fișele de evaluare trebuie să fie restituite Consiliului de Expertiză în termen de pînă la 5 zile din momentul recepționării lor.

32. Rezultatele expertizei ce includ observațiile, recomandările și concluziile experților independenți sunt comunicate organizației executor, inclusiv prin sistemul Expert on-line (www.expert.asm.md).

33. În caz de necesitate unele propuneri pot fi supuse expertizei suplimentare.

34. Expertiza suplimentară se efectuează în cazul în care:

a) concluziile experților sunt contradictorii (recomandat-respins);

b) există un decalaj substanțial între punctajul acordat de către experți.

VII. ACTIVITATEA CONSILIULUI DE EXPERTIZĂ

35. Componența Consiliului de Expertiză:

a) aparatul: director; director adjunct; cercetători științifici și specialist principal;

b) membrii Consiliului de Expertiză.

36. Aparatul organizează, coordonează și efectuează activitățile de expertiză a propunerilor de proiect, a lucrărilor științifice, precum și a dosarelor participanților la concursurile organizate de CSȘDT.

37. Lista membrilor Consiliului de Expertiză pe domenii este aprobată prin hotărârea CSȘDT la propunerea Secțiilor de Științe ale AȘM.

38. Directorul Consiliului de Expertiză prezidează ședințele Consiliului, fiind în același timp și președinte al acestuia.

39. Membrii Consiliului de Expertiză pe domenii studiază, analizează activitățile și selectează experți independenți pentru fiecare proiect în parte.

40. Membrii Consiliului de Expertiză pe domenii examinează avizele experților independenți și le prezintă la ședința Consiliului de Expertiză.

41. În cadrul ședinței Consiliul de Expertiză se examinează și se verifică rezultatele expertizelor, prezentate de către membrii Consiliului de Expertiză pe domenii, aprobă prin consens lista activităților recomandate pentru finanțare.

42. Decizia privind rezultatele expertizei și lista activităților recomandate, semnată de președintele Consiliului de Expertiză, se prezintă structurilor corespunzătoare pentru elaborarea proiectelor de hotărâri ale CSȘDT al AȘM.

VIII. DISPOZIȚII FINALE

43. Materialele prezentate la Consiliul de Expertiză se restituie structurilor corespunzătoare.

44. Modificările și completările prezentului Regulament se efectuează în modul prevăzut de către CSȘDT în conformitate cu Acordul de parteneriat și legislația în vigoare.